

Överenskommelse ökar arbetsmarknaden för maskinförare

Parterna i yrkesnämnderna BYN och TYA har uppdaterat tidigare överenskommelse om att erkänna varandras respektive grundutbildningar till förare av mobila maskiner. Genom överenskommelsen är det möjligt för en maskinförare att ta anställning inom samtliga branscher som omfattas av avtalet oavsett vilken utbildningsväg man tidigare valt.

Arbetsgivare som rekryterar medarbetare som genomgått en av parterna godkänd utbildning kan därmed vara säkra på att de genomgått en likvärdig utbildning av kvalitetssäkrade utbildare och har validerade yrkeskunskaper.

Samarbetet mellan parterna som har arbetat med avtalet har varit konstruktivt och skett i samförstånd. Parterna är överens om att de möjligheter som avtalet ger branscherna är mycket värdefulla, särskilt i det läge som branscherna befinner sig i med stor brist på utbildad arbetskraft.

BYN och TYA är yrkesnämnder för bygg- och anläggning respektive transportbranschen med syfte att verka för att det finns tillgång till kompetenta förare av mobila maskiner med relevant grund- och vidareutbildning. Parterna samarbetar för säkra och hållbara arbetsmiljöer samt relevanta och kvalitetssäkrade grundutbildningar. Samarbetet med samverkansavtalet har stärkt parternas relationer.

BYN består av Maskinentreprenörerna, Byggföretagen, Seko och Byggnads. TYA består av Biltrafikens Arbetsgivareförbund, Svenska Flygbranschen, Motorbranschens Arbetsgivareförbund, Förbundet Sveriges Hamnar, Almega Tjänsteföretagen, Arbetsgivarföreningen FREMIA, Svenska Transportarbetareförbundet, Ledarna och Unionen.

Samverkansavtal mellan BYN och TYA gällande utbildning av förare för mobila maskiner

Parter i detta avtal är arbetsgivar- och arbetstagarorganisationer inom bygg- anläggnings- och transportbranscherna. Kollektivavtalsområdena är representerade av:

- Byggföretagen,
- Maskinentreprenörerna,
- Svenska Byggnadsarbetareförbundet och
- Seko, Service- och kommunikationsfacket

Som gemensamt bildar Byggbranschens Yrkesnämnd BYN, samt

- Transportföretagen och
- Svenska Transportarbetareförbundet.

Som gemensamt bildar Transportfackens Yrkes och Arbetsmiljönämnd TYA.

1. Bakgrund

BYN och TYA har till uppdrag att för respektive uppdragsgivares räkning verka för god yrkesutbildning och utveckla rekryteringsfrämjande aktiviteter för maskinföraryrket som vänder sig till ungdomar och vuxna. TYA har dessutom ett uppdrag att för parternas räkning bedriva verksamhet inom arbetsmiljöområdet.

Parterna i BYN och TYA tecknade 2007 ett samverkansavtal som trädde i kraft 2008-01-01 med syfte att ömsesidigt erkänna de utbildningar inom mobila maskiner, se bilaga 1, som är likvärdiga och kvalitetssäkrade. Parterna i BYN respektive TYA har i sina respektive kollektivavtal kvalifikationer som motsvarar varandra.

2. Syfte

Syftet med avtalet är att parternas utbildningar och dokument (intyg, yrkesbevis) ska godkännas för arbete på respektive kollektivavtalsområde, samt att skapa förutsättningar för att utbildningar och utbildningsvägar för mobila maskiner ska vara likvärdiga och kvalitetssäkras av BYN eller TYA.

Avtalet omfattar både de kvalifikationer som uppnås genom yrkesutbildning i gymnasieskolan och yrkesutbildningar för vuxna. Samverkan avser, om inte annat särskilt anges, utbildningar för vuxna som genomförs av utbildningsgivare godkända av BYN och/eller TYA.

Respektive kansli ansvarar för att de avtal som tecknas med utbildningsgivare följer kraven så att yrkesutbildningen genomförs i enlighet med gällande utbildningsplaner.

Den gemensamma strävan ska vara att de utbildare som godkänns av respektive organisation ska utföra utbildningar som leder till ett likvärdigt slutresultat. BYN och TYA ska samverka för att säkerställa detta.

Parterna godkänner efter förslag från kanslierna gemensamma parametrar för att kvalitetssäkra, följa upp eller avsluta ingångna avtal.

BYN och TYA ska informera varandra om uppmärksammade brister i genomförandet av

yrkesutbildning. Båda parter förbinder sig att skyndsamt vidta nödvändiga åtgärder för att åtgärda bristerna.

3. Verksamhetsplan för gemensamt arbete

BYN och TYA ska tillsammans ta fram en verksamhetsplan för att uppnå det syftet i detta avtal. Verksamhetsplanen ska årligen uppdateras och det åligger parterna i respektive nämnd att följa utvecklingen och vid behov förnya detta avtal.

Verksamhetsplanen kan innehålla:

- Gemensamma utbildningsplaner och yrkesutbildningsavtal samt gällande kollektivavtal.
- Frågeställningar rörande utveckling av utbildningsmaterial.
- Informationsinsatser till företag, medarbetare i branschen/lärlingar inom BYN och utbildare.
- Sätt för att följa upp utbildningarnas kvalitet.
- Tillämpning av valideringsmodeller.

4. Maskintyper

Detta avtal gäller de maskintyper som framgår av bilaga 1. Förteckningen revideras vid behov.

5. Uppföljning av avtalet

Det åligger parterna att årligen träffas för att följa upp innehåll och tillämpning av samverkan mellan BYN och TYA. Det åligger parterna att ömsesidigt och löpande informera varandra kring förändringar som medför behov av att uppdatera processer, kvalifikationer och utbildningsmaterial.

6. Avtalets giltighet

Avtalet ersätter tidigare avtal daterat 2007-12-12.

Avtalet gäller tills vidare och kan sägas upp av respektive organisation med 3 månaders uppsägningstid.

Stockholm 2023-03-22

Johan Gillberg
Byggföretagen

Anita Ifrig
Maskinentreprenörerna

Caj Luoma
Transportföretagen

Magnus Ekeljung
Seko, Service- och
kommunikationsfacket

Christer Carlsson
Svenska
Byggnadsarbetareförbundet

Martin Miljeteig
Svenska
Transportarbetareförbundet

Bilaga 1

Parterna erkänner varandras utbildning och dokumentation för de maskinslag som framgår av nedanstående förteckning. Det innebär att innehavare av intyg för godkänd utbildning och yrkesbevis äger rätt att framföra och arbeta med mobila maskiner inom de avtalsområden som parterna tecknar.

Avtalsområdet avgör vilken organisation som utfärdar dokumentation. BYN har som krav att nyutbildad utan yrkesbevis har en anställning som lärling i företag som är bundet av berörda parter kollektivavtal.

En påbörjad utbildning ska följas av en kvalificeringstid hos företag bundet av berörda parter kollektivavtal. Om föraren byter till arbetsgivare inom annat område gäller aktuella kollektivavtal och anvisningar från berörd yrkesnämnd.

Yrkesbevis och intyg för mobila maskiner inom respektive organisation.

Utbildningar och yrkesbevis för följande maskinslag erkänns ömsesidigt inom de avtalsområden som representeras av BYNs och TYAs parter:

BYN	TYA
Grävmaskin	Grävmaskin
Grävlastare	Grävlastare
Hjullastare	Hjullastare anläggning
Väghyvel	Väghyvel
Teleskoplastare	Teleskoplastare
Betongpump	Betongpump
Mobilkran	Mobilkran

Utöver ovan nämnda maskinslag, där utbildning och yrkesbevis erkänns ömsesidigt, förekommer utbildningar som genomförs antingen hos BYN eller TYA. Dessa utbildningar omfattas inte av detta samarbetsavtal men är ändå erkända inom de avtalsområden som är knutna till BYN respektive TYA.

För följande maskinslag ges utbildningen av utbildningsgivare knutna till BYN:
Bandschaktare, Tornkran/Stationära kranar, Grundläggningsmaskiner.

Utbildningsgivare knutna till TYA ger utbildningar inom bl.a. följande områden: Hjullastare godshantering, Fordonsmonterad kran under respektive över 18 tonmeter.

Bilaga 2

Kvalitetssäkring av yrkesutbildning för vuxna inom BYN och TYAs avtalsområden

BYN och TYA har ingått ett samverkansavtal gällande yrkesutbildning för vuxna där särskilda utbildningsgivare anlitas. För att kvalitetssäkra dessa utbildningar har parterna inom BYN/TYAs avtalsområden beslutat att organisera ett gemensamt arbete för att säkerställa utbildningens kvalitet oavsett vilken utbildningsgivare som anlitas.

Grunden för kvalitetssäkringen är det avtal som upprättats både mellan BYN och TYA och utbildningsgivarna. I följande rubriker beskrivs avsikten med kvalitetssäkringsarbetet och hur det skall tillämpas.

1. Arbetsgrupp
2. Arbetsformer
3. Kvalitetsparametrar
4. Genomförande av kvalitetskontroll

1. Arbetsgrupp

En arbetsgrupp för kvalitetssäkring bestående av representanter som är utsedda av respektive kansli skall bildas med uppgift att utföra uppföljning och vid behov kontroller av utbildningen.

2. Arbetsformer

Det ska finnas en uppföljningsprocess där utbildningsgivarna själva rapporterar väsentliga uppgifter (se kvalitetsparametrar nedan). Dessa data bearbetas och presenteras för respektive nämnd.

Utöver denna process ska det bl.a. finnas en instruktion för ingripande vid indikationer på eller påtalande av brister hos godkända utbildningsgivare. Instruktionen innehåller kriterier och kontrollpunkter att använda i samband med att brister uppmärksammas. Arbetsgruppen ska vid behov genomföra kontrollbesök hos dessa utbildningsgivare och meddela förslag till åtgärder för att komma till rätta med bristerna.

Vid behov kan arbetsgruppen föreslå BYN och TYA att avtalsförhållandet med utbildningsgivaren ses över.

I samband med kvalitetsuppföljning ska arbetsgruppen vid behov samverka med aktuell BYN-region och de representanter som parterna i TYA utser.

3. Kvalitetsparametrar

Arbetsgruppen skall kontrollera verksamheten utifrån de tecknade avtalen, utbildningarnas innehåll och kvalitet men även göra en allmän bedömning om ändamålsenliga lokaler, maskiner, utrustning, arbetsmiljö och säkerhet, miljö samt utbildningsgivarens allmänna lämplighet.

BYN /TYA har enats om att bl.a. följande parametrar skall granskas och mätas:

1. Utbildningsplaner (jämför avtalet)
2. Lärare/instruktörer (jämför uppgifter i respektive avtal)
3. Utbildningsmaterial
4. Anmälan vid utbildningens start (gäller BYN)
5. Tillgång till maskiner och utrustning
6. Rapportering till BYN/TYA (se avtalet)
7. Elevenkäter

4. Genomförande av kvalitetskontroll

Kvalitetskontroll genom besök på plats kan föräledas av misstanke om att utbildningsgivaren anses göra väsentliga avsteg från avtalet eller av upptäckta brister. Besök/kvalitetskontroller från arbetsgruppen för kvalitetssäkring kan också genomföras i syfte att upparbeta erfarenhet, arbetssätt och lyfta goda exempel.

BYN och TYA ska, vid behov, upprätta och tillämpa en särskild instruktion för arbetet med kvalitetskontroller. Instruktionen och aktivitetsrapporter ska arkiveras på lämpligt sätt.